

Sygn. akt II C 238/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

30 października 2018 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach Wydział II Cywilny Ośrodek (...) w R.

w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Marzena Botwina

Protokolant: Tomasz Bałys

po rozpoznaniu 22 października 2018 roku w R.

sprawy z powództwa F. B.

przeciwko (...) Towarzystwo (...)

Spółce Akcyjnej w S.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w S. na rzecz powoda F. B. kwotę 501.441,08 zł (pięćset jeden tysięcy czterysta czterdzieści jeden złotych osiem groszy) z następującymi odsetkami:

a. ustawowymi od kwoty 500.000,00 zł (pięćset tysięcy złotych) od 26 grudnia 2013 roku do 31 grudnia 2015 roku;

b. ustawowymi od kwoty 1.441,08 zł (tysiąc czterysta czterdzieści jeden złotych osiem groszy) od 4 sierpnia 2014 roku do 31 grudnia 2015 roku;

c. ustawowymi za opóźnienie od kwoty 501.441,08 zł (pięćset jeden tysięcy czterysta czterdzieści jeden złotych osiem groszy) od 1 stycznia 2016 roku;

2. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 68.362,20 zł (sześćdziesiąt osiem tysięcy trzysta sześćdziesiąt dwa złote dwadzieścia groszy) z następującymi odsetkami:

a. ustawowymi od kwoty 61.157,00 zł (sześćdziesiąt jeden tysięcy sto pięćdziesiąt siedem złotych) od 26 grudnia 2013 roku do 31 grudnia 2015 roku;

b. ustawowymi od kwoty 7.206,20 zł (siedem tysięcy dwieście sześć złotych dwadzieścia groszy) od 4 sierpnia 2014 roku do 31 grudnia 2015 roku

c. ustawowymi za opóźnienie od kwoty 68.362,20 zł (sześćdziesiąt osiem tysięcy trzysta sześćdziesiąt dwa złote dwadzieścia groszy) od 1 stycznia 2016 roku,

tytułem skapitalizowanej renty za zwiększone potrzeby powoda za okres od 25 kwietnia 2013 roku do 31 maja 2014 roku;

3. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 4.434,60 zł (cztery tysiące czterysta trzydzieści cztery złote sześćdziesiąt groszy) miesięcznie tytułem renty za zwiększone potrzeby powoda płatnej z góry do pierwszego dnia każdego miesiąca za okres od 1 czerwca 2014 roku do 30 października 2018 roku z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności;

4. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 4.939,80 zł (cztery tysiące dziewięćset trzydzieści dziewięć złotych osiemdziesiąt groszy) miesięcznie tytułem renty za zwiększone potrzeby powoda płatnej z góry do pierwszego dnia każdego miesiąca od 30 października 2018 roku z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności;
5. oddala powództwo w pozostałej części;
6. znosi wzajemnie koszty zastępstwa procesowego;
7. nakazuje pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Gliwicach kwotę 33.776,54 zł (trzydzieści trzy tysiące siedemset siedemdziesiąt sześć złotych pięćdziesiąt cztery grosze) tytułem kosztów sądowych, od których poniesienia powód został zwolniony.

Sygn. akt II C 238/14

UZASADNIENIE

wyroku z 30 października 2019 roku

Powód F. B. pozwem złożonym 11 czerwca 2014 roku, zmienionym pismem z 27 czerwca 2017 roku, wniósł o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w S. kwoty 900.000 zł z ustawowymi odsetkami 26 grudnia 2013 roku tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, kwoty 13.735,30 zł tytułem renty za zwiększone potrzeby płatnej z góry do 1-go każdego miesiąca za okres od 1 czerwca 2014 roku do daty wyrokowania z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rent, kwoty 14.240,50 zł tytułem renty za zwiększone potrzeby płatnej z góry do 1-go każdego miesiąca za okres od daty wyrokowania na przyszłość z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rent, kwoty 148.725 zł tytułem skapitalizowanej renty na zwiększone potrzeby za okres od 25 kwietnia 2013 roku do 31 maja 2014 roku z ustawowymi odsetkami od kwoty 61.157 zł od 26 grudnia 2013 roku do dnia zapłaty oraz od kwoty 44.734,20 zł od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty, kwoty 2.401,80 zł tytułem odszkodowania z ustawowymi odsetkami od dnia wytoczenia powództwa oraz o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Na uzasadnienie podał, że 25 kwietnia 2013 roku w P. kierująca pojazdem marki P. (...) o nr rej. (...) M. G. (1) jadąc ul. (...) w kierunku ul. (...), potrafiła przechodzącego przez jezdnię powoda F. B.. Na skutek potrącenia chłopiec odbił się od wyżej opisanego pojazdu i wpadł na stojący na przeciwnym pasie samochód V. (...) o nr rej. (...). Postanowieniem z 31 lipca 2013 roku Prokuratora Rejonowa w W. Ś. umorzyła postępowanie przygotowawcze. Dalej powód opisał obrażenia ciała jakich doznał na skutek wypadku i proces leczenia. Powód wskazał, że pismem z 18 listopada 2013 roku zgłosił swoje roszczenia odszkodowawcze pozwanemu tj. 1.000.000 zł tytułem zadośćuczynienia, 61.157 zł tytułem skapitalizowanej renty za zwiększone potrzeby zakres od 25 kwietnia 2013 roku do 30 listopada 2013 roku, po 8.531 tytułem renty za zwiększone potrzeby począwszy od 1 grudnia 2013 roku. Pozwany przyjął, że powód przyczynił się do zaistnienia wypadku w 80% procentach i przyznał na rzecz powoda następujące świadczenia (po pomniejszeniu o 80 %): 100.000 zł tytułem zadośćuczynienia, 2.419,20 zł tytułem zawrotu kosztów opieki za okres od 25 kwietnia 2013 roku do 30 listopada 2013 roku, 1.863,40 zł tytułem zwrotu kosztów zakupu środków pielęgnacyjnych, farmakologicznych, sprzętu, paliwa, oraz noclegów w okresie od 25 kwietnia 2013 roku do 30 listopada 2013 roku, 3.031,20 zł tytułem wyrównania renty za zwiększone potrzeby w okresie od 1 grudnia 2013 roku do 31 maja 2014 roku, 505,20 zł tytułem bieżącej renty za zwiększone potrzeby począwszy od czerwca 2014 roku.

Dalej powód podał, że podstawą odpowiedzialności posiadacza mechanicznego środka komunikacji za szkody wyrządzone ruchem takiego pojazdu jest przepis art. 436 § 1 k.c. w zw. z art. 435 § 1 k.c. statuujący odpowiedzialność na zasadzie ryzyka. Powód podkreślił, że w jego ocenie wyłącznie winną zaistnienia wypadku jest M. G. (1), która mimo obecności dziecka bezpośrednio przy jezdni nie zachowała należytej ostrożności. Dalej powód przytoczył orzecznictwo Sądu Najwyższego i sądów powszechnych na uzasadnienie wysokości żądanego zadośćuczynienia i renty. Przedstawił

koszty utrzymania i leczenia powoda pozostające w związku z obrażeniami, jakich powód doznał na skutek opisanego na wstępie wypadku i uzasadnił swoje stanowisko w przedmiocie żądania odsetek.

Pozwany (...) Spółka Akcyjna w S. w odpowiedź na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Pozwany zarzucił, że wyłącznie winnym spowodowania zdarzenia jest małoletni powód, który stojąc na chodniku wbiegł pod nadjeżdżający samochód.

Następnie pozwany powołując się na treść opinii biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych, wydanej w toku postępowania przygotowawczego prowadzonego przez Prokuraturę Rejonową w W. Ś. pod sygn. 3Ds 487/13 wskazał, że gdyby powód nie był małoletni pozwany mógłby wyłączyć swoją odpowiedzialność. Pozwany potwierdził podane w pozwie wysokości przyznanych na rzecz powoda świadczeń. Dalej pozwany powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego wskazał jakie okoliczności brał pod uwagę ustalając wysokość przyznanego zadośćuczynienia oraz zastrzegł, że odpowiedniość kwoty zadośćuczynienia ma służyć złagodzeniu doznanej krzywdy, a jednocześnie nie może być źródłem wzbogacenia. Pozwany zakwestionował części składowe renty w szczególności koszty opieki. Ponadto odnośnie do odsetek, zdaniem pozwanego, powinny być one przyznane dopiero od chwili wyrokowania. (k.204-210)

W piśmie z 2 kwietnia 2015 roku pozwany wskazał, że zachowanie osoby naruszającej zasady ruchu drogowego w przypadku małoletniego powoda nie wyklucza możliwości zastosowania instytucji przyczynienia się opartej na winie w jego nadzorze. Pozwany zarzucił niewykazanie żądania zasądzenia renty. W zakresie żądania zwrotu kosztów opieki pozwany zarzucił, że za bezzasadne powinno zostać uznane dochodzenie przez powoda kosztów opieki osób trzecich za okres pozostawania w szpitalu. Ponadto pozwany podkreślił, że nie uwzględniono w żadnym stopniu naturalnie niezbędnej opieki rodziców uwagi na wiek małoletniego powoda. Pozwany zarzucił, że powód wnosi o zwrot kosztów opieki, którego to kosztu faktycznie nie poniósł. Odnosząc się do żądania zwrotu kosztów leczenia pozwany podkreślił, że powód nie udowodnił, że zaistniała konieczność korzystania z usług medycznych świadczonych przez prywatne podmioty, poza świadczeniami refundowanymi przez NFZ. (k. 488-492)

Sąd ustalił, co następuje:

Powód F. B. 25 kwietnia 2013 roku około godziny 15.30 wracał ze szkoły do swojego miejsca zamieszkania chodnikiem biegnącym wzdłuż ul. (...) w P.. W tym samym czasie z boiska wracali bracia matki powoda: D. K. i R. K.. Poruszali się samochodem marki S. kierunku R., kierowanym przez R. K.. Na wysokości szkoły zauważyli na chodniku po drugiej stronie jezdni powoda. R. K. zatrzymał pojazd i cofnął go około 20, tak że znalazł się na wysokości powoda. W tym czasie za ich samochodem zatrzymał się pojazd marki V. (...). Powód zauważył braci matki i stanął przy jezdni zwrócony do niej twarzą. Przepuścił jadący z przeciwnego kierunku samochód, a następnie podjął ruch po jezdni z jej prawej na lewą stronę w kierunku samochodu braci K., nie ustępując pierwszeństwa prowadzonemu przez M. G. (2) samochodowi marki P. (...) . Samochód M. G. (2) poruszał się z prędkością od 40 do 50 km/h. Do uderzenia powoda przez samochód marki P. doszło na jezdni w odległości około 1,5 m od prawej jej krawędzi patrząc z kierunku jazdy P.. Następnie powód będąc podrzucony uderzył w przód stojącego V. (...) i osunął się na jezdnię. M. G. (2) wracała do swojego miejsca zamieszkania. Powoda stojącego twarzą do jezdni i machającego do mężczyzn znajdujących się w samochodzie na przeciwnym do tego po którym ona poruszała się pasie jezdni zauważyła około 100 m przed miejscem wypadku. W tym czasie nieznacznie redukowała prędkość w związku z zamiarem wykonania manewru skrętu w lewo. W momencie gdy zauważyła, że powód wchodzi na jezdnię nie miała już możliwości uniknięcia potrącenia pieszego.

W miejscu zdarzenia użytkowa szerokość asfaltowej jezdni ul. (...) ma wymiar 5,9m. Administracyjnie dozwoloną prędkością na danym odcinku drogi było 50 km/h. Nawierzchnia jezdni w chwili zdarzenia była sucha, panowały dobre warunki pogodowe.

(zeznania świadków M. G. (2) k. 559, D. K. k. 559, R. K. k. 559v.-560, dokumenty znajdujące się w aktach Prokuratury Rejonowej w W. Ś. o sygn. 3 Ds. 487/13, w szczególności - opinia biegłego ds. ruchu drogowego mechaniki samochodowej A. M.)

Postanowieniem z 31 lipca 2013 roku Prokurator Prokuratury Rejonowej w W. Ś. w sprawie zarejestrowanej pod sygn. 1 Ds. 487/13 umorzyła śledztwo prowadzone w sprawie wyżej opisanego wypadku o czyn z art. 177 § 2 k.k. wobec ustalenia, że przestępstwa nie popełniono.

(postanowienie z 31 lipca 2013 roku k. 234-237)

Sprawca szkody M. G. (2) posiadała obowiązkowe ubezpieczenie posiadaczy pojazdów mechanicznych na podstawie umowy ubezpieczenia zawartej z pozwanym.

(okoliczność bezsporna)

Powód w dacie wypadku miał skończone 9 lat. Z miejsca wypadku powód został przewieziony do Szpitala (...) w K. (...) Centrum (...) na Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii z rozpoznaniem: ostra niewydolność oddechowa, uraz śródczaszkowy z długotrwałym okresem nieprzytomności, złamanie trzonu kości udowej lewej i inne określone urazy obejmujące liczne okolice ciała. Z uwagi na złamanie trzonu kości udowej powód został przekazany na blok operacyjny celem wykonania zespolenia. Zastosowano u powoda wentylację mechaniczną, leczenie przeciw obrzękowi mózgu, stymulację diurezy, gastroprotekcję, farmakoterapię, nawodnienie pozajelitowe. W 12 dniu hospitalizacji powoda skutecznie ekstubowano. Utrzymywały się u powoda zaburzenia świadomości. Dziecko pozostawało w prostym kontakcie logicznym tj. otwierało oczy na polecenie, ścisnęło dłoń. Wykonano szereg badań powoda, szczegółowo opisanych w dokumentacji medycznej powoda. Powód był konsultowany przez neurochirurga, neurolog i ortopedę. 14 maja 2013 roku powód został przekazany do Oddziału Neurologii Wieku Rozwojowego, gdzie przebywał do 11 czerwca 2013 roku. W trakcie tego pobytu rozpoznano u powoda encefalopatię (nieokreśloną), cztero kończynowy niedowład mieszany piramidowo – pozapiramidowy, stan po złamaniu kości udowej lewej, zmiany pourazowe o typie zmian degeneracyjnych istoty białej w okolicy rogów czółowych komór bocznych i urazu aksonalnego, podejrzenie torbieli pajęczynówki w okolicy potylicznej lewej. W badaniu neurologicznym stwierdzono tendencję do ustawiania głowy i gałek ocznych w stronę lewą, wzmoczenie napięcia w kończynach górnych z wygórowaniem odruchów ścięgnisto – okostnowych, w kończynach dolnych napięcie obniżone, z wyrównanymi odruchami ścięgnisto- okostnowymi w kończynie dolnej prawej. Powód został poddany rehabilitacji ruchowej oraz logopedycznej, usunięto sondę dożołądkową, rozpoczęto karmienie łyżeczką. W trakcie hospitalizacji nie uzyskano istotnej poprawy neurologicznej, kontakt z powodem pozostał niewielki, narastały objawy spastyczności w zakresie kończyn górnych, pojawiła się spastyka w kończynie dolnej prawej. Okresowo występowały objawy wegetatywne pod postacią masywnych potów. Powód wypróżniał się tylko po wlewach doodbytniczych. Następnie w okresie od 11 czerwca 2013 roku do 16 lipca 2013 roku powód przebywał na Oddziale (...) Neurologicznej w (...) w K.. Przy przyjęciu na Oddział powód pozostawał bez kontaktu wzrokowego i słownego, bez istotnej własnej aktywności ruchowej, z głową zrotowaną w lewo, reagował na bodźce bólowe. Powód karmiony był doustnie pokarmami papkowatymi. Bez zaburzeń połykania. Stwierdzono wzmoczone napięcie w kończynach, zgięciowe ułożenie kończyn górnych, zgięciowe ułożenie palców stopy prawej. Bardzo silny opór podczas prostowania kończyn górnych. Leczenie rehabilitacyjne ukierunkowane zostało na bierną pionizację powoda, rozluźnienie istniejących przykurczy stawów kończyn górnych, zmniejszenie spastyczności, poprawę stabilizacji głowy. Wdrożono terapie nastawione na przywrócenie świadomości dziecka. Na skutek zastosowanego leczenia uzyskano częściowe rozluźnienie kończyn górnych. Powód został zaopatrzony w łuski na dłoń i przedramię. Spontaniczna aktywność powoda w tamtym czasie była uboga, powód nie przewracał się nawet na boki. Nadal nie było z powodem komunikacji werbalnej ani alternatywnej, okresowo powód reagował na ból. 16 lipca 2013 roku powód został przekazany do Kliniki (...) przy Centrum (...) w W., gdzie przebywał do 9 lutego 2014 roku. 26 lipca 2013 roku w Szpitalu (...) w W. na Oddziale (...) Urazowo- Ortopedycznej wykonano u powoda skrócenie przęta śródspikowego po operacyjnym zespoleniu kości udowej lewej. 29 listopada 2013 roku przeprowadzono zabieg usunięcia przętów śródspikowych z kości udowej lewej. 16 i 17 października 2013 roku powód przebywał w Instytucie

(...) w W. na Oddziale Pediatrii i Ż.. W ramach leczenia wykonano ekstrakcję 12 zębów, 13 leczono zachowawczo. 10 stycznia 2014 roku powód został uznany za wybudzonego ze śpiączki. Od 9 lutego 2014 roku powód przebywa w domu.

Powód zamieszkuje z rodzicami i dwiema siostrami w wieku 16 lat i pięciu lat. Obecnie nadal wymaga pomocy we wszystkich czynnościach życia codziennego, w tym przy ubieraniu, jedzeniu, picciu. Sam załatwia potrzeby fizjologiczne, chociaż całkowicie ich nie kontroluje, dlatego rodzice zabezpieczają materac, na którym leży powód specjalnymi podkładami. Gdy powód zostaje z innymi osobami, gdy rodzice muszą wyjść to ma zakładane pieluchy. Miesięczny koszt zakupu pieluch to 150 zł. Ponadto przy karmieniu konieczne są ręczniki papierowe, chusteczki w ilościach większych niż przy zdrowej osobie, gdy powód nie połyka śliny. Powód uczęszcza do szkoły, w której przebywa 6 godzin dziennie. Ma stwierdzony umiarkowany stopień niedorozwoju umysłowego. Powód potrafi czytać, nie potrafi pisać z powodu ruchów mimowolnych ręki. Na tyle na ile pozwala mu stan ręki potrafi obsługiwać komputer. Kontakt z powodem jest możliwy, gdyż rozumie polecenia proste i złożone. Powód nie mówi spontanicznie, wypowiada pojedyncze słowa, rzadko proste zdania. Tempo mowy ma bardzo wolne. Prozodia mowy, prakcja oralna oraz wyrazistość artykulacyjna wypowiedzi jest zaburzona. Mowa powoda jest trudna do zrozumienia, bełkotliwa, niewyraźna. Każdego dnia przez godzinę ćwiczy z rehabilitantem. Powód poddawany jest również masażom. Miesięcznie na rehabilitację i masaże powinna być wydatkowana kwota 3.000 zł. Raz w tygodniu uczestniczy w hipoterapii i zajęciach na basenie. Miesięczny karnet na basen kosztuje 200 zł, natomiast pół godziny zajęć hipoterapeutycznych 40 zł. Dwa razy w tygodniu powód ma godzinne zajęcia z logopedą. Godzina takich zajęć kosztuje od 80 do 100 zł. Optymalne byłoby objęcie powoda rehabilitacją logopedyczną prowadzoną w wymiarze 3 – 4 godziny tygodniowo przez neurologopedię mającego doświadczenie z zaburzeniami afatycznymi. Z powodu konieczności wieloletniej, intensywnej rehabilitacji logopedycznej, przy 16 godzinach zajęć w miesiącu, ich koszt to 1.600 zł miesięcznie. Dwa razy w roku powód wyjeżdża na turnusy rehabilitacyjne, które kosztują 6.000 zł każdy. Powód stale pozostaje pod opieką neurologa. Zażywa lekarstwa na pobudzenie mózgu i przeciwpadaczkowe, których miesięczny koszt zakupu wynosi 200 zł. Powód w celach rehabilitacyjnych potrzebował bieżni, która kosztowała 6.000 zł. Korzysta z ortezy zakupionej za 900 zł. Powód w celu przemieszczania się korzysta z wózka, którego zakup został częściowo sfinansowany przez NFZ (3000 zł), a częściowo przez rodziców powoda (1.900 zł). Na bardziej zaawansowany technicznie wózek rodzina powoda nie ma środków. Powód musi nosić obuwie rehabilitacyjne. Jedna para takich butów kosztuje 200 zł. Powód potrzebuje cztery pary butów rocznie. Do rehabilitacji powoda konieczne są rehabilitacyjne piłki, walki, materac. Powód samodzielnie nie chodzi, podczas chodzenia wymaga asekuracji osób drugich. W domu porusza się pełzając na kolanach. Powód jest świadom swojej sytuacji zdrowotnej i bytowej. Zdarza się, że ma napady złości. Potrafi sygnalizować odczuwanie bólu. Powód ma trudności z dłuższą koncentracją. Na zajęcia pozaszkolne powód jest dowożony przez rodzinę. Miesięczne koszty dojazdów wynoszą około 200 zł.

W deficycie niepełnosprawności powoda dominują zaburzenia chodu oraz ekspresji mowy. Dlatego niezbędne są ćwiczenia z fizjoterapeutą 5 razy w tygodniu przez godzinę oraz zajęcia z neurologopedą cztery razy w tygodniu po godzinie. Ze względu na umiarkowany stopień niedorozwoju dziecka konieczna jest dodatkowa forma stymulacji funkcji poznawczych. Najbardziej korzystny dla powoda jest zakup oprogramowania komputerowego – systemu wspomagającego terapię mowy A. z osprzętem dla osoby niepełnosprawnej.

Stan zdrowia powoda w trakcie pobytów w szpitalach po wypadku nie pozwalał na jakiegokolwiek leczenia stomatologicznego, a dodając do tego częste karmienie pozajelitowe lub pokarmami papkowatymi oraz higienę jamy ustnej wykonywaną przez osoby drugie wystąpiła, jak wyżej wskazano, konieczność usunięcia 12 zębów mlecznych i leczenia pozostałych zębów. Przedwczesna utrata zębów mlecznych wpływa na położenie zębów stałych, wywołuje m.in. skrócenie łuków zębowych, brak miejsca dla zębów stałych i A. zgryzu. Powód w trakcie wypadku i rehabilitacji był w okresie fizjologicznej wymiany uzębienia mlecznego na stałe. Stwierdzona u powoda dysmorfia twarzy i zgryzu została spowodowana pourazowymi dysfunkcjami narządu żucia. Na skutek urazu czaszkowo – mózgowego doszło u powoda nie tylko do zaburzeń postawy ciała i motoryki kończyn i tułowia, ale również do zaburzeń czynności mięśni twarzy, narządu żucia i stawu skroniowo – żuchwowego. Zaburzenia te wystąpiły u powoda w okresie przed skokiem wzrostowym i trwają nieprzerwanie w okresie skoku wzrostowego, istotnie go zaburzając i wywołując niewłaściwy wzrost struktur kostnych i tkanek miękkich twarzy. Skutkiem tych oddziaływań są rozpoznane u powoda: dotylna

rotacja żuchwy, nasilone tyłożuchwie, stłoczenie siekaczy, deformacja łuków zębowych, zgryz otwarty, dysfunkcje stawów skroniowo-żuchwowych. Zaburzenia te są charakterystyczne dla osób z zaburzeniami fizjologicznego napięcia mięśniowego, a rokowania co do wyleczenia tej nieprawidłowości i trwałych efektów terapii są wątpliwe. Stałe otwarta jama ustna powoduje zaburzenia fizjologicznego przepływu śliny, jej składu biochemicznego, i mikroflory oraz utrudnia samooczyszczanie zębów, które u osób zdrowych są jedynymi z czynników chroniących przed próchnicą i chorobami przyzębia. Istniejące zaburzenia funkcji narządu żucia mogą w przyszłości pogarszać stan zdrowia jamy ustnej, zarówno w zakresie wady zgryzu, próchnicy zębów i przyzębia. Obecnie u powoda występuje pełne uzębienie stałe.

Biegła z zakresu neurologii dr n. med. E. M. określiła trwałe uszczerbek na zdrowiu powoda na 100%. (niedowład kończyn dolnych z towarzyszącymi zaburzeniami mózdkowymi uniemożliwiającymi samodzielne chodzenie, utrudniające chodzenie i sprawności w znacznym stopniu – 80%, niedowład I stopnia wg L.'a lewej kończyny górnej – 20%, uszkodzenie układu pozapiramidowego – ruchy mimowolne za niedowład III/IV stopnie wg L.'a prawej kończyny górnej z towarzyszącymi ruchami mimowolnymi – 20%, padaczka bez zaburzeń psychicznych – 20%, encefalopatia i zaburzenia mowy – 40%).

Biegły z zakresu ortopedii Z. P. w związku ze złamaniem na skutek wypadku trzonu kości udowej lewej z przemieszczeniem, mając na uwadze przeprowadzone leczenie, ustalił u powoda 5% trwałe uszczerbek na zdrowiu. Przeprowadzone leczenie złamania trzonu kości udowej lewej zostało zasadniczo zakończone z chwilą uzyskania zrostu i podjęcia decyzji o usunięciu zespolenia śródszpikowego. Uzyskano zrost z zachowaniem osi kończyny i zdolność pełnego jej obciążania. Obecny stan zdrowia powoda wynika z jego stanu neurologicznego.

Biegły z zakresu logopedii K. Ł. mając na uwadze aktualne możliwości komunikacyjne powoda ustaliła 80% trwałe uszczerbek na zdrowiu powoda w zakresie funkcji mowy. Skutkiem odniesionych w wyniku wypadku w zakresie komunikacji językowej obrażeń jest brak skutecznych, satysfakcjonujących kontaktów komunikacyjnych powoda z rówieśnikami i otoczeniem, izolacja, wycofanie, zależność od innych osób, brak możliwości kontynuowania nauki w szkole dla osób z normą intelektualną, a w dalszej perspektywie niemożność zdobycia zawodu, podjęcia pracy i samodzielnego życia. Biorąc pod uwagę rozległość i skutki występujących u powoda zaburzeń komunikacji nawet intensywnie prowadzona rehabilitacja nie daje gwarancji odzyskania w pełni utraconych przez powoda funkcji mowy, ponieważ w przypadku zaburzeń afatycznych rokowania są niekorzystne. Rehabilitacja ma duży wpływ na zapobieganie istniejących zaburzeń, na poprawę ewentualnie utrzymanie uzyskanych efektów rehabilitacyjnych oraz na poprawę jakości życia codziennego powoda i jego rodziny.

(dokumentacja medyczna k. 22-169, 496-500, 627- 629, 795-805, pismo Ośrodka Pomocy (...) w P. z 27 maja 2014 roku k.170, faktury, rachunki k. 171 -190, 501-557,630-655, 806-849, 903-930, 1002-1033 opinia biegłej z zakresu neurologii E. M. k. 569-577, opinie uzupełniające z zakresu neurologii E. M. k. 596-601, 956-957, 989-890, opinia zakresu biegłego z ortopedii Z. P. k. 663-666, opinia biegłej z zakresu logopedii K. Ł. k. 703-706, opinia uzupełniająca biegłej z zakresu logopedii K. Ł. k. 735-736, opinia biegłej z zakresu stomatologii G. D. k. 778-780, opinia uzupełniająca biegłej z zakresu stomatologii G. D. k. 862-863, orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego k. 792-794, orzeczenie o niepełnosprawności k.902, opinia biegłej z zakresu ortodoncji A. P. k. 1075-1081, dowód z przesłuchania stron k. 559-560, 998 -999)

Pismem z 18 listopada 2013 roku skierowanym do pozwanego powód zgłosił przedmiotową szkodę i wniósł o przyznanie następujących świadczeń odszkodowawczych:

- a) 1.000.000 zł tytułem zadośćuczynienia,
- b) 61.157 zł tytułem skapitalizowanej renty za zwiększone potrzeby za okres od 25 kwietnia 2013 roku do 30 listopada 2013 roku,

c) 8.531 zł miesięcznie tytułem renty za zwiększone potrzeby płatnej z góry do 10-go dnia każdego miesiąca począwszy od 1 grudnia 2013 roku.

(okoliczność bezsporna)

Pozwany przyjął odpowiedzialność za szkodę powoda i przyznał na jego rzecz następujące świadczenia:

a) 500.000 zł tytułem zadośćuczynienia,

b) 12.096 zł tytułem zwrotu kosztów opieki za okres od 25 kwietnia 2013 roku do 30 listopada 2013 roku,

c) 9.317 zł tytułem zwrotu kosztów zakupu środków pielęgnacyjnych, farmakologicznych, sprzętu medycznego, paliwa oraz noclegów okresie od 25 kwietnia 2013 roku do 30 listopada 2013 roku,

d) 15.156 zł tytułem wyrównania renty za zwiększone potrzeby za okres od 1 grudnia 2013 roku do 31 maja 2014 roku,

e) 2.526 zł miesięcznie tytułem renty za zwiększone potrzeby począwszy od czerwca 2014 roku,

które to świadczenia zostały powodowi wypłacone po obniżeniu o 80%, tj. w zakresie w jakim w ocenie pozwanego powód przyczynił się do powstania szkody.

(okoliczność bezsporna)

Powyższe ustalenia faktyczne poczyniono na podstawie powołanych wyżej dowodów.

Przebieg wypadku, zachowania poszczególnych uczestników zdarzenia z 25 kwietnia 2013 roku ustalono na podstawie dowodów z zeznań świadków: M. G. (2), D. K., R. K. oraz na podstawie dowodu z dokumentu w postaci opinii biegłego ds. ruchu drogowego mechaniki samochodowej A. M.. Zeznania tych osób Sąd uznał za wiarygodne i wzajemnie ze sobą spójne.

Ustalając rodzaj doznanych przez powoda obrażeń, sposób i czas ich leczenia, trwałości następstw, dolegliwości bólowych oparto się na dokumentacji medycznej powoda oraz opinii biegłych z zakresu neurologii, logopedii, ortopedii, stomatologii, ortodoncji. Opinie zostały sporządzone przez specjalistów w dziedzinie schorzeń, na które cierpi powód. Opinie w pełni odpowiadały tezie dowodowej zawartej w postanowieniach dopuszczających te dowody, nie pozostawiały żadnych wątpliwości co do zastosowanych przez biegłych metodyki badań, kompetencji osób sporządzających opinie, a stwierdzenia ujęte w opiniach są jednoznaczne i uwzględniają pozostały zgromadzony w sprawie materiał dowodowy. Należy przy tym podkreślić, że opinia biegłego, zgodnie z art. 278 k.p.c., służy stworzeniu sądowi możliwości prawidłowej oceny materiału procesowego w wypadkach, kiedy ocena ta wymaga wiadomości specjalnych w rozumieniu art. 278 k.p.c. (a więc wiedzy wykraczającej poza objętą zakresem wiedzy powszechnej). Zadaniem biegłego zasadniczo nie jest więc poszukiwanie dowodów i okoliczności mających uzasadnić argumentację stron procesu, lecz dokonanie oceny przedstawionego materiału z perspektywy posiadanej wiedzy naukowej, technicznej lub branżowej i przedstawienie sądowi danych (wniosków) umożliwiających poczynienie właściwych ustaleń faktycznych i właściwą ocenę prawną znaczenia zdarzeń, z których strony wywodzą swoje racje. Dowód z opinii biegłego podlega ocenie na podstawie art. 233 § 1 k.p.c., przy czym z uwagi na swoistość tego środka dowodowego, w orzecznictwie wypracowano szczególne kryteria jego oceny. Wskazuje się jednolicie, że opinia nie może podlegać ocenie Sądu w warstwie dotyczącej przedstawionych poglądów naukowych lub dotyczących wiedzy specjalistycznej (naukowej lub technicznej) nawet jeśli członkowie składu orzekającego taką wiedzę posiadają. Ocenie podlega wyłącznie zgodność z materiałem procesowym przyjętych założeń faktycznych, podstawy metodologiczne, transparentność, kompletność, spójność wyводу i wreszcie zgodność wniosków opinii z zasadami logiki, wiedzy powszechnej i doświadczenia życiowego (tak też Sąd Najwyższy w postanowieniu z 7 listopada 2000 r., I CKN 1170/98, LEX nr 46096)

Kierując się powyższymi kryteriami, stwierdzić należy, że opinie wydane przez biegłych w rozpoznawanej sprawie zostały sporządzone w sposób rzetelny, prawidłowy, wyczerpujący. Opinie zostały wydane przez posiadających stosowną wiedzę specjalistyczną w zakresie oceny stanu zdrowia powoda. Biegli sporządzili opinie, wykorzystując zebrany materiał dowodowy, a w szczególności dokumentację lekarską oraz przeprowadzając badania powoda w zakresie niezbędnym do wydania opinii. Wnioski biegłych Sąd uznał za trafne i zasługujące na uwzględnienie. Jednocześnie mając na uwadze powyższe Sąd uznał za niezasadny wniosek powoda o dopuszczenie dowodu z kolejnej uzupełniającej opinii biegłego z zakresu neurologii.

Co do skali odczuwanych przez powoda dolegliwości, znaczenia doznanego urazu dla możliwości wykonywania czynności życiowych oparto się powołanych wyżej opiniach biegłych oraz na dowodzie z przesłuchania stron. Przedstawiciel ustawowy powoda – jego matka K. B. opisywała w sposób spójny stan zdrowia powoda i wpływ na jego egzystencję, nie eksponując nadmiernie jego pokrzywdzenia. W odniesieniu do trudności w życiu codziennym zeznania matki powoda należy uznać za wiarygodne w świetle zasad doświadczenia życiowego.

Dowód z przesłuchania stron został ograniczony do przesłuchania przedstawiciela ustawowego powoda z powodu nie delegowania przez pozwaną osoby uprawnionej do reprezentacji celem przesłuchania.

Potrzeby powoda spowodowane jego stanem zdrowia będącym wynikiem wypadku z 25 kwietnia 2013 roku i ich koszty ustalono na podstawie dowodów z opinii wskazanych wyżej biegłych oraz na podstawie dowodu z przesłuchania stron i dokumentów potwierdzających wydatki na leczenie powoda, które nie były kwestionowane przez pozwaną.

Sąd oddalił wniosek pozwanego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego specjalisty zajmującego się dysfunkcjami życia z powodu nie wskazania, mimo zakreślonego przez Sąd terminu, specjalizacji, którą żądany biegły powinien posiadać.

Sąd zważył, co następuje

Dla porządku należy wskazać, że w przypadku zaistnienia wypadku komunikacyjnego ustalenie osób odpowiedzialnych wymaga udowodnienia innych przesłanek odpowiedzialności z punktu przepisów prawa karnego (popęlnienia przestępstwa) i innych z punktu widzenia odpowiedzialności cywilnej (czynu niedozwolonego). O ile popęlnienie przestępstwa wymaga udowodnienia przesłanki winy kierowcy chociażby nieumyślnej, o tyle odpowiedzialność cywilna posiadacza pojazdu komunikacyjnego jako oparta na zasadzie ryzyka, jest niezależna od tego czy posiadacz pojazdu, zawinił czy nie zawinił. Jako odpowiadający na zasadzie ryzyka, wynikającej z normy zawartej w art. 436 § 1 k.c. w zw. z art. 435 § 1 k.c., ponosi on odpowiedzialność za szkody pozostające w adekwatnym związku przyczynowym z ruchem pojazdu. Zatem umorzenie dochodzenia wobec kierującej pojazdem marki P. (...) M. G. (2), wobec ustalenia, że przestępstwa nie popęlniono, nie przesądza braku jej odpowiedzialności cywilnej za wyrządzoną szkodę.

Zwolnienie od odpowiedzialności sprawcy szkody odpowiadającego na zasadzie ryzyka może mieć miejsce jedynie wówczas gdy wyłącznie zachowanie poszkodowanego pozostaje w adekwatnym związku przyczynowym ze szkodą jakiej on doznał, bądź gdy stopień zawinienia poszkodowanego pochłania inne okoliczności prowadzące do powstania szkody i stanowi dominującą nad innymi przyczynę powstania szkody. (art. 435 § 1 k.c.) Skoro uczestnikiem wypadku komunikacyjnego był małoletni w wieku 9 lat, to bez wątplenia dziecku temu winy przypisać nie można (art. 426 k.c.). W sprawie zatem będzie miała zastosowanie aktualna także pod rządem kodeksu cywilnego zasada prawna uchwalona przez skład siedmiu sędziów Sądu Najwyższego, objęta uchwałą z 11 stycznia 1960 r. - I CO 40/59 (OSN 1960, z. IV, poz. 92), której teza ma następujące brzmienie: "Okoliczność, że wyłączną przyczyną powstania szkody, o jakiej mowa w art. 152-153 k.z. (obecnie art. 435-436 k.c.), jest zachowanie się poszkodowanego, któremu ze względu na wiek winy przypisać nie można, nie zwalnia od odpowiedzialności przewidzianej w tych przepisach, uzasadnia jednak zmniejszenie wysokości odszkodowania na podstawie art. 158 § 2 k.z. (obecnie art. 326 k.c.)".

W rozpoznawanej sprawie bezsporne było, że pozwany ponosi odpowiedzialność za M. G. (2) (okoliczność przyznana przez pozwaną w trybie art. 229 k.p.c.). Spór dotyczył tego czy wypłacone przez pozwanego zadośćuczynienie jest adekwatne do rozmiaru cierpień powoda, a w przypadku udzielenia odpowiedzi negatywnej do ustalenia odpowiedniego zadośćuczynienia, czy ustalona renta wyrównawcza odpowiada zwiększonym potrzebom powoda będącym w związku przyczynowym z szkodą doznaną przez powoda na skutek zdarzenia z 25 kwietnia 2013 roku, a jeśli nie do ustalenia należnej powodowi renty wyrównawczej, a następnie ustalenia czy powód przyczynił się do powstania szkody, a jeśli tak to w jakim stopniu zadośćuczynienie, oraz renta wyrównawcza powinny zostać obniżone.

Zgodnie z art. 445 § 1 k.c. w wypadkach uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia Sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Powyższa norma nie odwołuje się do żadnych obiektywnych i wyłącznych mierników. Zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem podstawowym kryterium określającym rozmiar należnego zadośćuczynienia jest rozmiar doznanej krzywdy tj. rodzaj, charakter, długotrwałość cierpień fizycznych i psychicznych, ich intensywność, nieodwracalność ich skutków, liczbę i czasokres pobytów w szpitalach, liczbę i stopień inwazyjności ewentualnych zabiegów medycznych, nasilenie i czas trwania ewentualnych dolegliwości bólowych, a nadto trwałość skutków czynu niedozwolonego, wpływ na dotychczasowe życie poszkodowanego, ogólną sprawność fizyczną i psychiczną poszkodowanego oraz prognozy poszkodowanego na przyszłość. Ocenie podlegają również cierpienia psychiczne związane zarówno z ich przebiegiem, jak i w razie ich nieodwracalności ze skutkami, jakie wywołują w sferze życia prywatnego i zawodowego. Rozgraniczać należy te sytuacje, w których doznane urazy zostały wyleczone i nie będą miały dalszych skutków i wpływu na życie poszkodowanego w przyszłości od tych, w których urazy będą powodowały dalsze cierpienia i krzywdę oraz będą rzutowały na poziom życia i jego jakość. Zadośćuczynienie ma przede wszystkim charakter kompensacyjny, stąd jego wysokość musi przedstawiać realną, ekonomicznie odczuwalną wartość. (wyrok Sądu Najwyższego z 9 września 2015 r., sygn. IV CSK 624/14, wyrok Sądu Najwyższego z 29 sierpnia 2013 r., sygn. I CSK 667/12). Zasada umiarkowanej wysokości zadośćuczynienia nie może oznaczać przyzwolenia na lekceważenie takich bezcennych wartości, jak zdrowie czy integralność cielesna, a okoliczności wpływające na określenie tej wysokości, jak i kryteria ich oceny muszą być zawsze rozważane indywidualnie w związku z konkretną osobą poszkodowanego i sytuacją życiową, w której się znalazł. (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 13 grudnia 2007 roku sygn. akt I CSK 384/07).

Na skutek wypadku z 25 kwietnia 2013 r. powód odniósł bardzo ciężkie i rozległe obrażenia bezpośrednio zagrażające jego życiu, którym towarzyszył silny ból, długotrwała hospitalizacja i ostatecznie stan nie rokujący całkowitego wyzdrowienia. O doznanej przez powoda szkodzie świadczą charakter i rozmiar doznanych cierpień, wysoki stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu powoda wynoszący ponad 100%, konieczność długotrwałej hospitalizacji i leczenia, konieczność intensywnej rehabilitacji, aby nie dopuścić do pogorszenia się stanu neurologicznego i narządów ruchu. Skutki wypadku okazały się również bardzo poważne w zakresie stanu psychicznego powoda i jego codziennego funkcjonowania w rodzinie i społeczeństwie oraz możliwości kontynuowania nauki, która może się odbywać wyłącznie w szkołach specjalnych, poza normą intelektualną. Powód jest osoba niepełnosprawna ruchowo, wymaga stałej opieki ze strony innych osób, zwłaszcza matki, w znacznym wymiarze wynoszącym średnio 10 godzin na dobę. Przy czym rokowania na przyszłość, przynajmniej w aspekcie neurologicznym są dla powoda niepomyślne z uwagi na trwałe uszkodzenie mózgu. Dodatkową dolegliwością jest to, że powód ma świadomość swojego stanu i ograniczeń jakie są następstwem wypadku. Świadomość ta jest dla powoda trudna, powód bywa nerwowy, czasami okazuje złość.

Powód przed wypadkiem był zdrowym, samodzielny dzieckiem, cieszącym się z życia. Na skutek wypadku z dawnego życia powoda nic nie pozostało. Stał się w pełni uzależniony od pomocy innych osób. Należy podkreślić, że skutki wypadku jeśli chodzi o zdrowie powoda towarzyszyć mu będą przez resztę jego dni i skutkowana możliwość jego uczestnictwa w życiu rodzinnym, zawodowym, społecznym.

Sąd uznał, że rozmiar krzywdy powoda był ogromny. Wysokość zadośćuczynienia ustalonego przez pozwaną na kwotę 500.000 zł jest zbyt niska w stosunku do rozmiaru cierpień powoda. Biorąc pod uwagę, że zadośćuczynienie powinno przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość, która nie może być jednak nadmierna do doznanej krzywdy i aktualnych stosunków majątkowych w społeczeństwie, a więc powinna być utrzymana w rozsądnych granicach, Sąd

uznał, że kwotą adekwatną do cierpień fizycznych i psychicznych powoda oraz uszczerbku na zdrowiu jest kwota 1.000.000 zł tytułem zadośćuczynienia.

Odnosząc się do podniesionego przez pozwaną zarzutu przyczynienia się przez powoda do powstania szkody należy wskazać, że zgodnie z orzecznictwem sądów powszechnych i Sądu Najwyższego oraz stanowiskiem doktryny jeżeli małoletni, który nie ukończył lat trzynastu, przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia może zostać zmniejszony stosowanie do okoliczności, do których - wobec wyłączenia winy - zalicza się ocena zachowania dziecka według miernika obiektywnej prawidłowości zachowania. Stosowany wzorzec postępowania powinien uwzględniać zróżnicowany, ze względu na rodzaj zdarzenia, wiek, stopień świadomości i rozeznania małoletniego (wyrok SN z 29 października 2008 r., IV CSK 228/08, OSNC-ZD 2009/3/66). Należy przy tym mieć na uwadze, że art. 362 k.c. pozwala jedynie na porównywanie zachowania się sprawcy szkody i poszkodowanego, szczególnie stopnia winy sprawcy i poszkodowanego. Nie daje możliwości przyjęcia przyczynienia się rodziców poszkodowanego za samego poszkodowanego, nawet jeżeli szkoda pozostawała w związku przyczynowym z zaniedbaniem rodziców poszkodowanego, wyrażającym się w braku należytego nadzoru. Odpowiedzialność rodziców może być odpowiedzialnością in solidum ze sprawcą wypadku, ale nie pozwala na przyjęcie się przyczynienia poszkodowanego w jego relacji ze sprawcą wypadku komunikacyjnego. Zgodnie z treścią art. 362 k.c., jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron. W orzecznictwie przyjęto, że przyczynieniem się poszkodowanego do powstania szkody jest każde jego zachowanie pozostające w normalnym związku przyczynowym ze szkodą, za którą ponosi odpowiedzialność inna osoba. Przy czym, zachowanie się poszkodowanego musi stanowić adekwatną współprzyczynę powstania szkody lub jej zwiększenia, czyli włączać się jako dodatkowa przyczyna szkody. Przesłanką stosowania art. 362 k.c. stwarzającą możliwość obniżenia odszkodowania jest taki związek pomiędzy działaniem lub zaniechaniem poszkodowanego a powstałą szkodą (zwiększeniem się jej rozmiarów), że bez owej aktywności poszkodowanego bądź w ogóle nie doznałby on szkody, albo też wystąpiłaby ona w mniejszym rozmiarze (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 września 2014 r., sygn. akt III CSK 248/13, LEX nr 1541200, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 października 2008 r., sygn. akt IV CSK 228/08, niepubl.). U podłoża tej konstrukcji tkwi założenie, że jeżeli sam poszkodowany swoim zachowaniem wpłynął na powstanie lub zwiększenie szkody, słusznym jest, by poniósł konsekwencje swego postępowania. Ocena stopnia przyczynienia się powinna uwzględniać wiek i doświadczenie stron i ciężące na nich obowiązki, a także stopień świadomości poszkodowanego. W przypadku małoletniego dla uwzględnienia jego przyczynienia konieczne jest, by mógł on choć w ograniczonym zakresie mieć świadomość nagannego zachowania lub grożącego mu niebezpieczeństwa.

W rozpoznawanej sprawie Sąd przeprowadził dowód z dokumentu - opinii biegłego ds. ruchu drogowego mechaniki samochodowej A. M., wydanej w toku postępowania przygotowawczego prowadzonego przez Prokuraturę Rejonową w W. Ś. o sygn. 3 Ds. 487/13, odnośnie do której co do przebiegu zdarzenia czysto fizycznego punktu widzenia strony nie zgłaszały zastrzeżeń. Sporna między stronami była kwestia zasadności przedstawionej przez biegłego oceny zachowań poszkodowanego i kierowcy pojazdu, który w niego uderzył.

Należy zaznaczyć, że dowód z opinii biegłego jak każdy dowód przeprowadzany jest na okoliczności, których ustalenie wymaga wiadomości specjalnych, których nie posiada Sąd. W przypadku kolizji komunikacyjnych wiedzy specjalnej wymagają ustalenia dotyczące fizyczno-mechanicznych uwarunkowań mających znaczenia dla odtworzenia przyczyn i przebiegu kolizji drogowej. Biegli jednak nie mogą zastępować Sądu w zakresie ustalenia odpowiedzialności prawnej osób uczestniczących w wypadku. Dlatego dowód z opinii biegłego jak każdy inny dowód podlega ocenie Sądu i stanowi istotną część materiału dowodowego, która jednak nie wyczerpuje całego materiału dowodowego i dotyczy zaledwie części stanu faktycznego objętego rozpoznaniem przez Sąd

Z materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszym postępowaniu jednoznacznie zagrożenie w ruchu drogowym, które było bezpośrednią przyczyną wypadku, spowodował małoletni powód, który wszedł na jezdnię, usiłując przejść na drugą stronę ulicy, do samochodu braci matki, nie zważając na nadjeżdżający z jego lewej strony samochód, który

był w niewielkiej odległości od toru przejścia przez małego. Kierująca samochodem, którym został potrącony powód, nie miała żadnych możliwości zatrzymania pojazdu przed torem przejścia małego przez jezdnię.

Zatem niebudzącą wątpliwości przyczyną wypadku było zachowanie powoda.

Jednocześnie przytoczone wcześniej okoliczności faktyczne pozwalają na przyjęcie, że również w związku przyczynowym z wyrządzoną szkodą pozostawało zachowanie M. G. (2). Zgodnie z ogólną zasadą zachowania na drodze wyrażoną w art. 3 ustawy prawo o ruchu drogowym każdy uczestnik ruchu i inna osoba znajdująca się na drodze są obowiązani zachować ostrożność albo gdy ustawa tego wymaga - szczególną ostrożność, unikać wszelkiego działania, które mogłoby spowodować zagrożenie bezpieczeństwa lub porządku ruchu drogowego, ruch ten utrudnić albo w związku z ruchem zakłócić spokój lub porządek publiczny oraz narazić kogokolwiek na szkodę. Przez działanie rozumie się również zaniechanie. Poprzez tę zasadę postrzegać należy i definiować zasadę zachowania szczególnej ostrożności, zasadę poruszania się z bezpieczną prędkością i zasadę ograniczonego zaufania. Normy przestrzegania tych zasad nie są sztywne i należy odnosić je do konkretnych okoliczności na drodze, a w przypadku zaistnienia wypadku, ocena czy zasady te były przestrzegane przez uczestników ruchu odnosi do konkretnych okoliczności faktycznych, w których do wypadku doszło.

Mając na uwadze powyższe Sąd uznał, że współprzyczynę wypadku stanowiło niezastosowanie się M. G. (2) do zasady ograniczonego zaufania. M. G. (2), jak zeznała, widziała powoda zwróconego twarzą do jezdni, rozmawiającego z osobami znajdującymi się w samochodzie umiejscowionym na przeciwnym do jej pasie jezdni, co najmniej 100 m przez samym miejscem wypadku. Zatem powinna była brać pod uwagę to, że dziecko może wtargnąć na jezdnię, nie upewniwszy się czy jest to dla niego bezpieczne. Zachowanie szczególnej ostrożności przez M. G. (2) powinno było przejawiać się zmniejszeniem prędkości do wartości bezpiecznej, a nie tylko administracyjnie dopuszczalnej, mając na uwadze to co zaobserwowała na przedpolu jazdy, tak, aby być gotową do niezwłocznego podjęcia manewru obronnego, a to na wypadek tego gdyby mały powód stojący twarzą do jezdni podjął decyzję o wejściu na jezdnię wymuszając pierwszeństwo (obowiązki wynikające z art. 4 ust. 1 oraz art. 26 ust. 1 ustawy z 20 czerwca 1997 roku Prawo o ruchu drogowym).

Podkreślenia wymaga, że o tym, czy obowiązek naprawienia szkody należy zmniejszyć ze względu na przyczynienie się, a jeżeli tak to w jakich stopniu, decyduje sąd w procesie sędziowskiego wymiaru odszkodowania, przy uwzględnieniu tego rodzaju okoliczności jak wina (wykluczona w przypadku małego) lub nieprawidłowość zachowania poszkodowanego, porównanie stopnia winy obu stron, rozmiar doznanej szkody i ewentualne szczególne okoliczności danego przypadku (tak SN w wyroku z 19 listopada 2009 r. w sprawie IV CSK 241/09, LEX nr 677896). Przy miarkowaniu świadczeń odszkodowawczych należnych małemu, któremu ze względu na wiek nie można przypisać winy należy uwzględnić również zachowania innych osób dorosłych, którzy, chociażby pośrednio, wpłynęli na nieprawidłowe zachowanie małego. W rozpoznawanej sprawie nie bez znaczenia dla podjęcia decyzji powoda o wtargnięciu na jezdnię pozostawały zachowania jego wujków (braci matki). Osoby te zatrzymały się na jezdni z intencją zabrania powoda do domu, jednak nie zapewniły powodowi bezpiecznych warunków dostania się do pojazdu. Najbliższe przejście dla pieszych było 60 metrów od miejsca wypadku. Powód widział, że za samochodem braci matki zatrzymał się już inny samochód, który z powodu szerokości jezdni w tym miejscu nie mógł go ominąć i czekał z kontynuowaniem jazdy aż ich samochód ruszy. Żaden z braci matki nie wyszedł z samochodu, żeby pomóc powodowi należycie obserwować jezdnię i powiedzieć kiedy może bezpiecznie ją przejść. Powód w tych warunkach, które wytworzyły mu osoby dorosłe, pod presją oczekiwania innego pojazdu na kontynuację jazdy, podjął bez należytego rozeznania decyzję o wejściu na jezdnię. Zatem skoro osoby dorosłe w tych konkretnych warunkach nie wykazały się należyłą roztropnością to z pewnością niesprawiedliwym byłoby wymaganie jej od dziewięcioletniego powoda i obciążanie go odpowiedzialnością za zdarzenie w stopniu w jakim uczynił to pozwany.

Mając na uwadze powyższe, ale również rozmiar szkody, który w zdecydowanej i nieodwracalnej większości dotknął powoda Sąd uznał za zasadne zmniejszenie zadośćuczynienia i świadczeń ustalonych na rzecz powoda o 40%. Zatem przy uwzględnieniu przyczynienia poszkodowanego do powstania szkody oraz kwoty wypłaconego już powodowi przez pozwanego zadośćuczynienia w kwocie 100.000 zł, na podstawie art. 435 § 1 k.c., 436 § 1 k.c., 445 § 1 k.c. w zw. z art.

13 ust. 2 ustawy z 22 maja 2003 r.o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 500.000 zł (1.000.000 zł x 60% - 100.000 zł), a w pozostałym zakresie powództwo w zakresie zadośćuczynienia jako niezasadne oddalił.

Wysokość renty za zwiększone potrzeby Sąd ustalił biorąc pod miesięczne wydatki związane z leczeniem i rehabilitacją powoda: opieka innych osób średniomiesięcznie 4.050 zł (225 godzin po 18 zł -Sąd miał na uwadze pobyty powoda w szkole, dojazd do i z szkoły, udział w rehabilitacji logopedycznej i ruchowej, czas snu powoda, udział w zajęciach dodatkowych, czas kiedy powód, jak zeznała jego matka sam przebywa w pomieszczeniu), opłata za hipoterapię 160 zł, opłaty za basen 200 zł, koszty dojazdów 200 zł, koszty obuwia ortopedycznego 58 zł, zakup lekarstw 200 zł, rehabilitacja ruchowa i logopedyczna 3000 zł, pieluchy 165 zł, 200 zł turnusy rehabilitacyjne (przy uwzględnieniu, że w tym czasie powód nie korzysta z innych opłacanych form rehabilitacji)tj. łącznie 8.233 zł. Przy uwzględnieniu świadczeń już wypłaconych powodowi i przyjętego stopnia przyczynienia się powoda do powstania szkody za okres od 25 kwietnia 2013 roku do 31 maja 2014 roku zasądzono od pozwanego na rzecz powoda na podstawie art. 444 § 2 k.c skapitalizowaną rentę z tytułu zwiększonych potrzeb w kwocie 68.362,20 zł. W okresie od wytoczenia powództwa tj. od 1 czerwca 2014 do daty wyrokowania zasądzono rentę z tytułu zwiększonych potrzeb w wysokości 4.434,60 zł miesięcznie (uwzględniając wypłacaną na rzecz powoda rentę w wysokości 505,20 zł. Od daty wydanego w sprawie orzeczenia zasądzono rentę z tytułu zwiększonych potrzeb w wysokości 4.939, 80 zł (40% z 8233 zł) miesięcznie. Żądanie zasądzenia renty z tytułu zwiększonych potrzeb poza kwoty zasądzone podlegało oddaleniu jako niezasadne.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. Należy mieć na uwadze, że orzeczenie Sądu przyznające zadośćuczynienie ma charakter rozstrzygnięcia deklaratoryjnego, a nie konstytutywnego (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 22 lutego 2007 roku, sygn. akt I CSK 433/2006, niepublikowane). Zobowiązane do zapłaty zadośćuczynienia ma charakter zobowiązania bezterminowego, toteż przekształcenie go w zobowiązanie terminowe może nastąpić w wyniku wezwania wierzyciela (pokrzywdzonego) skierowanego wobec dłużnika do spełnienia świadczenia (art. 455 k.c.).

O kosztach rozstrzygnięto na podstawie art. 100 k.p.c. Powód wygrał sprawę w 53 %. W związku z tym Sąd zniósł wzajemnie między stronami koszty zastępstwa procesowego. Natomiast na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nakazano pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 33.776,54 zł tytułem kosztów sądowych tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa, od których ponoszenia powód był zwolniony, w zakresie obciążającym pozwaną w związku z wynikiem procesu (53%), przy uwzględnieniu zaliczki uiszczonej przez pozwanego w kwocie 1.000 zł. Na koszty sądowe składały się opłata od pozwu w kwocie 59.914 zł, wynagrodzenia biegłych w łącznej kwocie 5.702,13 zł.